

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 26.1.2015
Sayı: 1735

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

492 sayılı Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi,
genel gerekçesi ve madde gerekçeleriyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereği arz olunur.

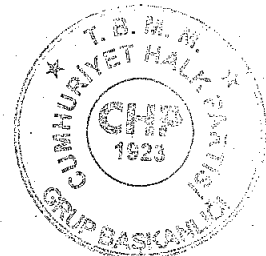
M. Akif Hamzaçebi

M. Akif HAMZAÇEBİ
İstanbul Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Ekleri:

- Genel gerekçe,
- Madde gerekçeleri,
- Kanun teklifi.

TBMM BAŞKANLIĞI					
Tall Komisyon	Adalet Gençlik				
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe				
Tarih:	09 Şubat 2015		E. No: 22641		
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.	
3	22	me	17	1111	
TBMM BAŞKANI	<i>M. Akif Hamzaçebi</i>				

TEBİM KANUNLAR VE KARARLAR BŞK. LİĞİ
26 Ocak 2015
Numara:

TEBİM KANUNLAR VE KARARLAR BŞK. LİĞİ
26 Ocak 2015
NO: 370435

GENEL GEREKÇE

Çevresel gelişmeler hükümetleri ekonomik büyümenin zararlarını minimize ederken çevreye zararlarını azaltma yollarını bulmaya zorlamaktadır. Hükümetlerin bu konuda ellerinde düzenlemeler, bilgi programları, inovasyon politikaları, çevresel sübvansiyonlar ve çevresel vergilerden oluşan bir dizi araçları vardır. Özellikle vergiler, bu araçların en önemli bir parçasıdır.

Çevre vergilerinin çevresel etkinlik, ekonomiklik, kamu gelirlerini artırma ve şeffaflık gibi birçok önemli avantajları bulunmaktadır. Ayrıca, çevre vergileri başarıyla atık bertarafı, su kirliliği ve hava emisyonları gibi konularda geniş bir yelpazede kullanılmıştır. Ne olursa olsun politika alanının, bunların uygulanması çevre vergileri ve politik ekonomi konularının tasarımı kendi genel başarısının önemli bir belirleyicisidir.¹

Çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin korunmasını amaçlayan projelere vergi indirimi ve muafiyeti sağlayan düzenlemeler diğer ülkelerde de vardır. Örneğin Letonya'da gönüllü olarak atık yönetim programları için vergi teşvik ve muafiyeti alan şirketler bunları zararlı mal ve ürünlerin geri dönüşümü için de kullanabilmektedir.

Öte yandan bazı ülkeler doğal kaynakların korunması ve çevre kirliliğini önlemek amacıyla çeşitli vergiler de ihdas etmiştir. Örneğin Letonya;

- Kum, çakıl ve su üzerine ticari faaliyetleri,
- Su ve havaya karışan atıkları,
- Yağlar, pil, ozon yayan ürünler, lastik tekerlekler, IT ve elektronik malzemeleri gibi çevreye zararlı mal ve ürünleri,
- Ambalajlar ve radyoaktif ürünleri,

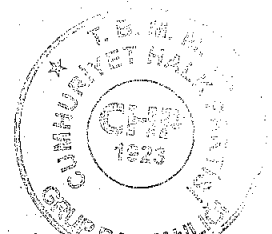
Doğal kaynaklar vergisine tabi tutmaktadır. Bu ülkede doğal kaynaklar vergisi hasılatı 2004 yılında GSYİH'in % 0,11'ine ulaşmıştır.²

Çevreyi korumak amacıyla çevreye zarar veren faaliyet ve mallara yönelik vergilemenin yanı sıra çevreye duyarlılığı artırmak amacıyla teşvik edici mahiyette vergileme de bir başka araçtır. Vergi teşvikinin bir boyutu da kuşkusuz teşvik edilecek işlemlerden alınan vergilerden vazgeçilmesidir.

Öte yandan Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının "Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması" başlıklı 56 ncı maddesinin ikinci fıkrasında "Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir." hükmüne yer verilmiştir. Çevrenin korunmasını sadece Devlete bırakmayan Anayasamız bu konuda vatandaş da görevlendirirken duyarlı bir vatandaşın çevreyle ilgili olarak elinden gelen her şeyi yapmasını beklemektedir. Vatandaşın çevreyle ilgili ödevleri; çevreye kendisinin verebileceği zararlara yol açmamak gibi

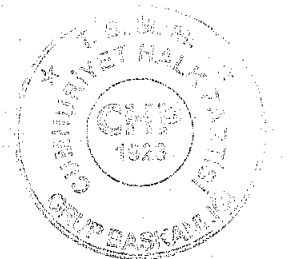
¹ <http://www.oecd.org/env/tools-evaluation/48164926.pdf>

² <http://www.economicinstruments.com/index.php/biodiversity/article/131->

birisi negatif çevre temizliğine dikkat etmek gibi diğeri pozitif eylemlerinin yanı sıra başkalarının verebileceği zarara karşı da uyarma, ilgili makamlara ihbar etmek ve nihayet dava açmaktır. Oysa dava açılmasının en başta yargı harcı olmak üzere davacı için de bir maliyeti bulunmaktadır.

Çevre ve doğa konuları ile ilgili açılacak davalar tüm toplumu ilgilendiren ve Anayasamızın bütün vatandaşlara yüklediği bir ödevdir. Bu davaların açılması sırasında alınan yargı harcından vazgeçilmesi ile Anayasa ile getirilen ödevin vatandaşlara külfet getirmesinin önüne geçilecektir. Bu gerekçeyle hazırlanan Kanun teklifimizle çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek amacıyla açılacak davaların yargı harcından istisna edilmesi öngörülmektedir.

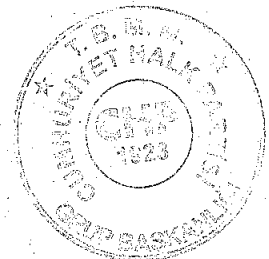

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Harçlar Kanununda yapılması öngörülen değişiklikle çevre sağlığı, doğa ve çevrenin korunması konusunda Anayasayla Devlete ve vatandaşlara yüklenen ödevin, vatandaşların çevreye karşı duyarlılığının önünde bir engel olmaması ve mali külfet yüklememesi için “doğa ve çevreyi korumak ve çevrenin kirlenmesini önlemek amacıyla açılan davalar ile buna ilişkin takipler” yargı harcından istisna edilmektedir.

MADDE 2 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 – Yürütme maddesidir.

**492 SAYILI HARÇLAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 – 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 13 üncü maddesine (j) fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki (k) fıkrası eklenmiştir.

“k) Doğa ve çevreyi korumak ve çevre kirlenmesini önlemek amacıyla açılan davalar ile buna ilişkin takipler”

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

